

دانشکده دندانپزشکی
قالب نگارش طرح دوره

عنوان درس : بیماریهای روانی
مخاطبان: دانشجویان ترم 10
تعداد واحد : 1 واحد نظری
زمان ارائه درس: یکشنبه ساعت 13-15 نیمسال دوم 1404-1405
مدرس: دکتر مجتبی احمدی
دروس پیش نیاز: روانشناسی و مهارتهای ارتباطی

هدف کلی دوره:

آموزش نظری دانشجویان به نحوی که در پایان دوره با بیماریها و اختلالات روانی در ارتباط با بیماریهای دندانپزشکی و روشهای درمانی آنها آشنایی کامل داشته باشد.

اهداف کلی جلسات :

- جلسه ۱: آشنایی با دسته‌بندی‌های اصلی بیماری‌های روانی و اهمیت تشخیص به‌موقع در مطب.
- جلسه ۲: شناخت علائم افسردگی و دوقطبی و نحوه مدیریت دارویی بیماران در دندانپزشکی.
- جلسه ۳: تشخیص اختلالات پسوکوتیک و درک چالش‌های حقوقی (مهجوریت) در درمان.
- جلسه ۴: مدیریت اضطراب عمومی، فوبیها و وسواس فکری-عملی در حین درمان.
- جلسه ۵: برخورد با اختلالات تجزیه‌ای، PTSD و حملات پانیک در محیط کلینیک.
- جلسه ۶: ارتباط برکسیسم (دندان‌قروچه) و اختلالات خواب با سلامت دهان و دندان.
- جلسه ۷: مدیریت بیماران با فوبیای شدید (خون، تزریق) و پیشگیری از واکنش‌های آنژیوادی.
- جلسه ۸: رعایت پروتکل‌های ایمنی برای بیماران با وسواس ابتلا به بیماری‌های واگیر (ایدز/هپاتیت).
- جلسه ۹: چالش‌های بهداشت دهان و دندان در بیماران مزمن روانپزشکی و راهکارهای مراقبتی.
- جلسه ۱۰: شناخت اختلالات شخصیت و تکنیک‌های ارتباطی برای حفظ رابطه حرفه‌ای با بیمار.
- جلسه ۱۱: تشخیص تفاوت بین شکایت واقعی و اختلالات جسم‌شکل (مانند BDD) و مدیریت انتظارات.
- جلسه ۱۲: آشنایی با تأثیر مواد مخدر بر دهان، تداخلات دارویی روانپزشکی و تکنیک‌های آرام‌سازی.

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

جلسه ۱: آشنایی با طبقه‌بندی بیماری‌های روانی

اهداف ویژه:

آشنایی با معیارهای تشخیصی DSM-5 و ICD-10 در دسته‌بندی اختلالات روانی.

توانایی تفکیک اختلالات شایع روانی از علائم طبیعی استرس روزمره.

درک اهمیت نقش دندانپزشک در تشخیص اولیه و ارجاع به‌موقع بیماران.

جلسه ۲: شناخت و مدیریت اختلالات خلقی

اهداف ویژه:

شناسایی علائم بالینی افسردگی اساسی و اختلال دوقطبی در چهره و رفتار بیمار.

آشنایی با تداخلات دارویی رایج داروهای ضدافسردگی با داروهای دندانپزشکی.

یادگیری نحوه تنظیم برنامه درمانی برای بیماران با خلق پایین یا نوسانات خلقی.

جلسه ۳: اختلالات پسیکوتیک و چالش‌های پزشکی قانونی

اهداف ویژه:

شناخت علائم اسکیزوفرنی و سایر اختلالات پسیکوتیک در محیط مطب.

درک مفهوم «مهجور بودن» (Incompetence) و مسئولیت‌های حقوقی دندانپزشک در درمان این بیماران.

آشنایی با فرآیند دریافت رضایت‌نامه از ولی قهری یا قیم قانونی برای بیماران فاقد اهلیت.

جلسه ۴: مدیریت اختلالات اضطرابی و وسواس

اهداف ویژه:

تشخیص اضطراب عمومی، فوبی‌های خاص و اختلال وسواس فکری-عملی (OCD) در حین معاینه.

یادگیری تکنیک‌های کوتاه‌مدت برای کاهش اضطراب و ایجاد محیطی امن در مطب.

توانایی مدیریت بیماران مبتلا به وسواس‌های بهداشتی یا چک کردن مکرر در حین درمان.

جلسه ۵: اختلالات تجزیه‌ای، PTSD و حملات پانیک

اهداف ویژه:

شناخت علائم اختلالات تجزیه‌ای (Dissociative) و اختلال استرس پس از سانحه (PTSD).

مدیریت بحران در بیماران دارای سابقه تروما و جلوگیری از بازتجربه آسیب در حین درمان.

آشنایی با پروتکل‌های اورژانسی برای پیشگیری و مدیریت حملات پانیک (Panic Attack) در کلینیک.

جلسه ۶: ارتباط اختلالات خواب و برکسیسم با سلامت دهان

اهداف ویژه:

درک رابطه مستقیم اختلالات خواب و دندان‌قروچه (Bruxism) با آسیب‌های دهانی.

توانایی تشخیص برکسیسم از روی علائم بالینی مانند سایش مینا و درد عضلانی.

آشنایی با روش‌های ارجاع به متخصص و استفاده از نایت‌گارد (Night Guard) برای درمان.

جلسه ۷: فوبی‌های شدید و واکنش‌های فیزیولوژیک به درمان

اهداف ویژه:

مدیریت بیماران مبتلا به فوبی خون، تزریق و جراحی‌های دندانپزشکی.

آشنایی با واکنش‌های آنژیوادی و سنکوپ (غش کردن) ناشی از ترس در بیماران.

یادگیری تکنیک‌های آرام‌سازی و مدیریت استرس برای بیماران با فوبی‌های شدید.

جلسه ۸: وسواس بیماری و بهداشت دهان در بیماران مزمن

اهداف ویژه:

درک چالش‌های بیماران مبتلا به وسواس ابتلا به بیماری‌های واگیر (ایدز، هپاتیت) در مطب.

رعایت اصول احتیاط استاندارد (Standard Precautions) بدون ایجاد قضاوت یا تبعیض.

ارائه راهکارهای عملی برای ارتقای بهداشت دهان و دندان در بیماران مزمن روانپزشکی.

جلسه ۹: اختلالات شخصیت و مدیریت رابطه پزشک-بیمار

اهداف ویژه:

شناخت انواع اختلالات شخصیت (مرزی، خودشیفته، اجتنابی و...) و تأثیر آن‌ها بر درمان.

یادگیری استراتژی‌های ارتباطی برای حفظ مرزهای حرفه‌ای و جلوگیری از درگیری عاطفی.

توانایی مدیریت رفتارهای چالش‌برانگیز بیماران با اختلال شخصیت در محیط درمان.

جلسه ۱۰: اختلالات روانی-جسمی و بدشکلی بدن (BDD)

اهداف ویژه:

تشخیص تفاوت بین شکایت واقعی از درد و اختلالات جسم‌شکل مانند BDD.

مدیریت انتظارات بیماران که دائماً از ظاهر دندان‌هایشان ناراضی‌اند و نیاز به درمان‌های غیرضروری دارند.

آشنایی با رویکردهای درمانی برای بیماران مبتلا به اختلالات روانی-جسمی (Psychosomatics).

جلسه ۱۱: سوءمصرف مواد و تداخلات دارویی

اهداف ویژه:

شناخت تأثیرات مواد مخدر (مانند شیشه و تریاک) بر بافت‌های دهان و دندان.

آشنایی با داروهای رایج روانپزشکی و تداخلات خطرناک آن‌ها با داروهای دندانپزشکی.

رعایت نکات ایمنی در تجویز دارو برای بیماران تحت درمان دارویی یا دارای سابقه اعتیاد.

جلسه ۱۲: روان‌درمانی و تکنیک‌های آرامسازی

اهداف ویژه:

آشنایی با انواع روان‌درمانی‌های کاربردی که می‌توانند در محیط دندانپزشکی موثر باشند.

آموزش عملی تکنیک‌های Relaxation و مدیریت استرس برای استفاده در حین درمان.

جمع‌بندی کل دوره و مرور نکات کلیدی برای مدیریت بیماران با شرایط روانی خاص.

در پایان دانشجو قادر باشد:

جلسه اول: آشنایی با طبقه‌بندی و مفاهیم پایه روانپزشکی

دانشجو قادر است:

بیماری‌های روانی شایع را بر اساس معیارهای DSM-5 و ICD-10 دسته‌بندی کند.

تفاوت بین واکنش‌های طبیعی استرس و اختلالات روانی بالینی را تشخیص دهد.

اهمیت نقش دندانپزشک در غربالگری اولیه و ارجاع به‌موقع بیماران را تشریح کند.

جلسه دوم: شناخت و مدیریت اختلالات خلقی (افسردگی و دوقطبی)

دانشجو قادر است:

علائم بالینی افسردگی اساسی و اختلال دوقطبی را در رفتار و چهره بیمار شناسایی کند.

تداخلات دارویی رایج داروهای ضدافسردگی با داروهای دندانپزشکی (مثل آدرنالین و آنتی‌بیوتیک‌ها) را پیش‌بینی کند.

برنامه درمانی مناسبی برای بیماران با خلق پایین یا نوسانات خلقی تنظیم نماید.

جلسه سوم: تشخیص اختلالات پسیکوتیک و ملاحظات پزشکی قانونی

دانشجو قادر است:

علائم اسکیزوفرنی و سایر اختلالات پسیکوتیک را در محیط مطب تشخیص دهد.

مفهوم «اهلیت قانونی» (Competence) و وضعیت «مهجور بودن» بیمار را ارزیابی کند.

فرآیند صحیح دریافت رضایت‌نامه از ولی قهری یا قیم قانونی را برای بیماران فاقد اهلیت انجام دهد.

جلسه چهارم: مدیریت اختلالات اضطرابی عمومی و وسواس فکری-عملی (OCD)

دانشجو قادر است:

اضطراب عمومی و اختلال وسواس فکری-عملی را در حین معاینه تشخیص دهد.

تکنیک‌های کوتاه‌مدت کاهش اضطراب (مثل تکنیک‌های تنفسی و توضیح مراحل درمان) را اجرا کند.

رفتارهای وسواسی بیمار (مثل چک کردن مکرر یا تمایل به نظافت بیش از حد) را در حین درمان مدیریت کند.

جلسه پنجم: برخورد با اختلالات تجزیه‌ای، PTSD و حملات پانیک

دانشجو قادر است:

علائم اختلالات تجزیه‌ای (Dissociative) و اختلال استرس پس از سانحه (PTSD) را شناسایی کند.

از عوامل محرک که ممکن است باعث بازتجربه تروما در بیمار شود، در محیط درمان جلوگیری کند.

پروتکل‌های اورژانسی پیشگیری و مدیریت حملات پانیک (Panic Attack) را در کلینیک اجرا نماید.

جلسه ششم: شناخت اختلالات خواب و برکسیسم با سلامت دهان و دندان

دانشجو قادر است:

رابطه مستقیم اختلالات خواب و دندان‌قروچه (Bruxism) را با آسیب‌های دهانی توضیح دهد.

برکسیسم را از روی علائم بالینی (سایش مینا، فرسایش دندان، درد عضلانی) تشخیص دهد.

روش‌های ارجاع به متخصص و تجویز نایت‌گارد (Night Guard) را برای محافظت از دندان‌ها انجام دهد.

جلسه هفتم: مدیریت فوبی‌های شدید و واکنش‌های فیزیولوژیک به درمان

دانشجو قادر است:

بیماران مبتلا به فوبی خون، تزریق و جراحی‌های دندانپزشکی را شناسایی و مدیریت کند.

واکنش‌های آنژیوادی و سنکوپ (غش کردن) ناشی از ترس را پیش‌بینی و کنترل نماید.

تکنیک‌های آرام‌سازی و مدیریت استرس را برای بیماران با فوبی‌های شدید در حین درمان به کار گیرد.

جلسه هشتم: رعایت اصول احتیاط و بهداشت برای بیماران با وسواس بیماری

دانشجو قادر است:

چالش‌های بیماران مبتلا به وسواس مبتلا به بیماری‌های واگیر (ایدز، هیپاتیت) را درک کند.
اصول احتیاط استاندارد (Standard Precautions) را بدون ایجاد قضاوت یا تبعیض رعایت نماید.
راهکارهای عملی ارتقای بهداشت دهان و دندان را برای بیماران دارای این وسواس ارائه دهد.

جلسه نهم: چالش‌های بهداشت دهان و دندان در بیماران مزمن روانپزشکی

دانشجو قادر است:

چالش‌های نظافت دهان و دندان در بیماران بستری یا تحت مراقبت طولانی‌مدت روانپزشکی را تحلیل کند.
راهکارهای ساده و کاربردی برای ارتقای بهداشت دهان در این گروه از بیماران پیشنهاد دهد.
تأثیر داروهای روانپزشکی بر بزاق دهان و افزایش پوسیدگی دندان را توضیح دهد.

جلسه دهم: شناخت اختلالات شخصیت و مدیریت رابطه پزشک-بیمار

دانشجو قادر است:

انواع شایع اختلالات شخصیت (مرزی، خودشیفته، اجتنابی و...) را تشخیص دهد.
استراتژی‌های ارتباطی برای حفظ مرزهای حرفه‌ای و جلوگیری از درگیری عاطفی با بیمار را اجرا کند.
رفتارهای چالش‌برانگیز و پرخاشگرانه بیماران با اختلال شخصیت را در محیط درمان مدیریت نماید.

جلسه یازدهم: تشخیص اختلالات روانی-جسمی و بدشکلی بدن (BDD)

دانشجو قادر است:

تفاوت بین شکایت واقعی از درد یا بیماری و اختلالات جسم‌شکل (مانند BDD) را تشخیص دهد.
انتظارات بیماران که دائماً از ظاهر دندان‌هایشان ناراضی‌اند و نیاز به درمان‌های غیرضروری دارند، مدیریت کند.

رویکردهای درمانی مناسب برای بیماران مبتلا به اختلالات روانی-جسمی (Psychosomatics) را پیشنهاد دهد.

جلسه دوازدهم: سوءمصرف مواد، تداخلات دارویی و تکنیک‌های آرامسازی

دانشجو قادر است:

تأثیرات مواد مخدر (مانند شیشه و تریاک) بر بافت‌های دهان و دندان را شناسایی کند.
تداخلات خطرناک داروهای روانپزشکی با داروهای دندانپزشکی را پیش‌بینی و از تجویز آن‌ها خودداری کند.

تکنیک‌های عملی Relaxation و مدیریت استرس را برای استفاده در حین درمان به بیمار آموزش دهد

منابع: psychiatry:oxford core textd last edition

روش تدریس: سخنرانی و بحث گروهی

وسایل آموزشی: پاورپوینت

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل (ر حسب درصد)	روش	آزمون
////////////////////	////////////////////	10درصد	تستی و تشریحی	کوئیز
	مطابق اعلام آموزش	20درصد	تستی و تشریحی	آزمون میان ترم
	مطابق اعلام آموزش	60درصد	تستی و تشریحی	آزمون پایان ترم
		10درصد		حضور فعال در کلاس

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

حضور مرتب در کلاس‌ها الزامی است

غیبت غیرموجه در امتحان پایان‌ترم نمره صفر در بر دارد، غیبت موجه طبق آیین‌نامه آموزشی مجاز است

حضور فعال در کلاس و شرکت در مباحث کلاسی الزامی است.

استفاده از تلفن همراه و عدم توجه به کلاس مجاز نمی باشد.

نام و امضای

نام و امضای مدیر گروه:

نام و امضای مدرس:

تاریخ ارسال

تاریخ ارسال:

مسئول EDO دانشکده:

تاریخ تحویل:

:

جدول زمانبندی درس..بیماری های روانی
روز و ساعت جلسه : یکشنبه ساعت 15-13 نیمسال دوم 1405-1404

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
1		آشنایی با طبقه‌بندی بیماری‌های روانی و تشخیص تفاوت استرس طبیعی با اختلال	دکتر مجتبی احمدی
2		شناخت علائم افسردگی و اختلال دوقطبی و مدیریت تداخلات دارویی	دکتر مجتبی احمدی
3		تشخیص اختلالات پسیکوتیک و مدیریت چالش‌های حقوقی و رضایت‌نامه	دکتر مجتبی احمدی
4		مدیریت اضطراب عمومی، وسواس فکری-عملی و تکنیک‌های کاهش استرس در مطب	دکتر مجتبی احمدی
5		برخورد با اختلالات تجزیه‌ای، PTSD و پروتکل‌های اورژانسی حملات پانیک	دکتر مجتبی احمدی
6		ارتباط اختلالات خواب، دندان‌قروچه و تجویز محافظ‌های شبانه	دکتر مجتبی احمدی
7		مدیریت فوبی‌های شدید (خون و تزریق) و پیشگیری از غش کردن (سنکوپ)	دکتر مجتبی احمدی
8		رعایت اصول بهداشتی برای بیماران با وسواس بیماری و عدم تبعیض	دکتر مجتبی احمدی
9		چالش‌های بهداشت دهان در بیماران مزمن و تأثیر داروها بر بزاق	دکتر مجتبی احمدی
10		تشخیص اختلالات شخصیت و حفظ مرزهای حرفه‌ای در رابطه با بیمار	دکتر مجتبی احمدی
11		تشخیص اختلالات روانی-جسمی و مدیریت انتظارات بیمارانی با بدشکلی بدن	دکتر مجتبی احمدی
12		شناسایی تأثیر مواد مخدر بر دهان، تداخلات دارویی و آموزش تکنیک‌های آرام‌سازی	دکتر مجتبی احمدی
13			
14			
15			
16			

جدول بلوپرینت آزمون: بیماریهای روانی نیمسال تحصیلی: دوم 1404-1405 دانشکده: دندانپزشکی
گروه آموزشی: روانپزشکی

ردیف	عنوان محتوای آموزشی	مدت زمان آموزش (ساعت)	درصد زمان اختصاص داده شده	تعداد سوالات	تعداد سوالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری		
					حیطه ی شناختی	حیطه ی مهارتی	حیطه ی نگرشی
1	آشنایی با طبقه‌بندی بیماری‌های روانی و تشخیص تفاوت استرس طبیعی با اختلال	1	8.33	3	1	1	1
2	شناخت علانم افسردگی و اختلال دوقطبی و مدیریت تداخلات دارویی	1	8.33	3	1	1	1
3	تشخیص اختلالات پسیکوتیک و مدیریت چالش‌های حقوقی و رضایت‌نامه	1	8.33	3	1	1	1
4	مدیریت اضطراب عمومی، وسواس فکری-عملی و تکنیک‌های کاهش استرس در مطب	1	8.33	3	1	1	1
5	برخورد با اختلالات تجزیه‌ای، PTSD و پروتکل‌های اورژانسی حملات پانیک	1	8.33	3	1	1	1
6	ارتباط اختلالات خواب، دندان‌قروچه و تجویز محافظ‌های شبانه	1	8.33	3	1	1	1
7	مدیریت فوبی‌های شدید (خون و تزریق) و پیشگیری از غش کردن (سنکوپ)	1	8.33	3	1	1	1
8	رعایت اصول بهداشتی برای بیماران با وسواس بیماری و عدم تبعیض	1	8.33	3	1	1	1
9	چالش‌های بهداشت دهان در بیماران مزمن و تأثیر داروها بر بزاق	1	8.33	3	1	1	1

1	1	1	3	8.33	1	تشخیص اختلالات شخصیت و حفظ مرزهای حرفه‌ای در رابطه با بیمار	10
1	1	1	3	8.33	1	تشخیص اختلالات روانی-جسمی و مدیریت انتظارات بیمارانی با بدشکلی بدن	11
1	1	1	3	8.33	1	شناسایی تأثیر مواد مخدر بر دهان، تداخلات دارویی و آموزش تکنیک‌های آرامسازی	12

جدول بلوپرینت EDC

تعداد سوال: 36

نام گروه آموزشی: روانپزشکی

رتبه علمی: استادیار